

© UNICEF/Frank Dajongh

unicef | MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PRAW DZIECKA

„Dla każdego dziecka, dzieciństwo!”

Scenariusz zajęć z okazji obchodów 30. rocznicy
uchwalenia Konwencji o prawach dziecka.

Cele:

- uświadomienie uczniom, że wszystkim dzieciom na świecie przysługują takie same prawa
- zapoznanie dzieci z zapisami Konwencji o prawach dziecka
- zwrócenie uwagi na dzieciństwo jako jeden z najważniejszych etapów rozwoju człowieka
- uczczenie 30. rocznicy uchwalenia Konwencji

Czas:

90 min. (2x45 min.)

Materiały:

W zależności od wyboru aktywności i wieku uczniów – materiały niezbędne do wykorzystania pracy plastycznej, komputer, ekran/rzutnik – w przypadku wykorzystania pomocy multimedialnych (quiz Kahoot oraz materiały video).

Przebieg zajęć:

1 Przywitanie z uczniami i wprowadzenie w tematykę zajęć

Nauczyciel wita się z grupą i przedstawia tematykę zajęć. Nauczyciel pyta grupę o to, z czym kojarzą prawa dziecka i komu one przysługują?

2 „Czym jest dla Ciebie dzieciństwo?”

Nauczyciel inicjuje rozmowę z uczniami na temat dzieciństwa. Uczniowie (w zależności od swojego wieku) będą mieli inne skojarzenia z dzieciństwem.

- Młodsze dzieci, dla których etap dzieciństwa jeszcze trwa, mogą wykonać pracę plastyczną, w której zaprezentują co najbardziej podoba się im w byciu dzieckiem.
- Starsi uczniowie podają/zapisują hasła, które ich zdaniem odnoszą się do dzieciństwa. Wspominają swoje wczesne dzieciństwo, zastanawiają się czy dostrzegają różnicę pomiędzy ich najmłodszymi latami a tym, jak żyją teraz dzieci.

Przykładowe pytania do rozmowy:

Czym jest dzieciństwo?

Kiedy rozpoczyna się a kiedy kończy dzieciństwo?

Czy dzieciństwo wszystkich dzieci na świecie wygląda w ten sam sposób?

Jakie warunki muszą być spełnione, aby dzieciństwo było szczęśliwe?

3 „Dzieciństwo nie zawsze znaczy to samo”

Dzieciństwo dzieci żyjących w różnych krajach może się znacząco różnić. Wpływa na to stopień zamożności kraju i rodziny, pochodzenie, sytuacja polityczna czy fakt, iż dziecko należy do grupy stanowiącej mniejszość. Nauczyciel tłumaczy, jakie są przyczyny tego, że nie wszystkie dzieci na świecie mogą cieszyć się w tym samym stopniu dzieciństwem.

Dla wzbogacenia dyskusji nauczyciel wykorzystuje w tym ćwiczeniu stronę www.gapminder.org/dollar-street/matrix. Zawarte na stronie zdjęcia, ukazujące sytuacje dzieci w różnych krajach, mogą być podstawą do wywiązania się ciekawej dyskusji. Strona jest ciekawym narzędziem, dzięki któremu można dokonywać analizy sytuacji dzieci pod różnym kątem, np. zamożności gospodarstwa domowego, zabawek jakimi bawią się dzieci, dostępu do sanitariatów etc. Warto przyrzeć się zamieszczonym na stronie informacjom, wykorzystać ją do dyskusji na temat praw dziecka. Starsi uczniowie mogą samodzielnie korzystać ze strony, młodszym dzieciom będzie potrzebna asysta osoby dorosłej. Ze względu na bardzo rozbudowany album zdjęć, który jest dostępny na stronie, nauczyciel może wybrać kilka fotografii, które chciałby wykorzystać w omówieniu zagadnienia z dziećmi. Jeśli w klasie nie ma możliwości wyświetlenia zdjęć na tablicy, można wydrukować wybrane fotografie i rozdać grupie.

4 Konwencja o prawach dziecka – co to takiego?

Nauczyciel tłumaczy uczniom, czym jest Konwencja i dlaczego powstała. Podstawowe informacje na temat tego dokumentu znajdują się w publikacji „Prawa dziecka i edukacja o prawach dziecka. Historia-Teoria-Praktyka”

Należy podkreślić w rozmowie z uczniami, że w tym roku obchodzimy 30. rocznicę uchwalenia Konwencji o prawach dziecka i dlatego tak ważne jest, aby dzieci znały swoje prawa. Warto rozdać dzieciom skróconą wersję Konwencji o prawach dziecka, dzięki której uczniowie poznają prawa przysługujące wszystkim dzieciom. Zachęcamy do wykorzystania filmu o 30. rocznicy uchwalenia Konwencji o prawach dziecka z udziałem Ambasador Dobrej Woli UNICEF- Davida Beckhama. Film dostępny jest na stronie: <https://youtu.be/kif9V1XHI0c>

- Dla młodszych dzieci – polecamy **zabawę „Przyjaciel z innej planety”** pozwalającą zrozumieć, na czym polegają podstawowe prawa dziecka (zabawa opisana w materiale „Prawa dziecka – scenariusze zajęć dla nauczycieli”) oraz **film o prawach dziecka z Ruby i Jackiem:** <https://youtu.be/JDRbajzrXlw>
- Starsi uczniowie otrzymują **kartę pracy „Dane UNICEF”**, która znajduje się w załączniku. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy i tłumaczy, że w ciągu ostatnich 30 lat udało się znacząco poprawić jakość życia dzieci w wielu aspektach, jednak wciąż bardzo dużo pozostaje do zrobienia. Zadanie polega na przyporządkowaniu właściwych artykułów z Konwencji o prawach dziecka do zdań w tabeli. Dane w tabeli wskazują na konkretne obszary z życia dzieci. Uczniowie starają się odszukać w Konwencji zapisy, które odnoszą się do tych stwierdzeń.
- Uzupełnieniem ćwiczenia jest **quiz o prawach dziecka**. W zabawie może wziąć udział każdy! Wykorzystując narzędzie Kahoot uczniowie samodzielnie lub w grupach rozwiązują quiz. Do przeprowadzenia quizu potrzebny jest dostęp do internetu. Wykorzystując telefony komórkowe lub podłączone do sieci komputery uczniowie rozwiązują 3 quizy. Quizy dostępne są pod adresami:

Quiz 1. Wprowadzenie do praw dziecka

<https://create.kahoot.it/details/wprowadzenie-do-praw-dziecka/ecb7c27e-70b7-4ea7-b452-3c700b4182c0>

Quiz 2. Dowiedz się więcej o prawach dziecka

<https://create.kahoot.it/details/dowiedz-sie-wiecej-o-prawach-dziecka/0047df7d-c6c2-4588-bddd-303e8480dd80>

Quiz 3. Zostać ekspertem w zakresie praw dziecka

<https://create.kahoot.it/details/zostac-ekspertem-w-zakresie-praw-dziecka/68c63bb0-b1e5-49ad-80d2-539c1dcf3702>

5 Dzieciństwo przyszłości

Uczniowie dowiedzieli się już, czym są prawa dziecka i dlaczego są one tak ważne, poznali także sytuacje swoich rówieśników żyjących w różnych zakątkach świata. W oparciu o te informacje, a także własne przemyślenia dzieci zastanawiają się, jak powinno wyglądać idealne dzieciństwo – dzieciństwo przyszłości. Ważne, aby w swojej wizji dzieci i młodzież uwzględniły potrzeby, jakie powinny być zrealizowane, aby dzieci mogły żyć szczęśliwie. W zależności od wieku grupy, z którą pracuje nauczyciel można wybrać kilka dróg do prezentacji wizji idealnego dzieciństwa przyszłości. Poniżej kilka pomysłów:

- Przygotowanie pracy plastycznej na temat „Wymarzony świat dla dzieci w przyszłości” (dla młodszych dzieci)
- Napisanie artykułu do lokalnej prasy na temat „Co muszą zrobić dorośli, aby prawa wszystkich dzieci na świecie były respektowane?” (zadanie dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej)
- Napisanie reportażu w oparciu o historię wybranego dziecka (historia prawdziwa lub fikcyjna), którego prawa dziecka są łamane. Reportaż „Historia.....(tu imię dziecka), która zwróciła uwagę świata na prawa dziecka” (zadanie dla uczniów szkół ponadpodstawowych)
- Stworzenie słów piosenki o idealnym dzieciństwie do znanej melodii, którą lubią uczniowie (każda grupa wiekowa)

6 Świątujemy Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka

Zwieńczeniem zajęć na temat praw dziecka powinno być przygotowanie obchodów Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka, który przypada 20 listopada. Jest to dzień uchwalenia Konwencji o prawach dziecka, a w tym roku jest on wyjątkowy, gdyż obchodzimy okrągłą 30. rocznicę uchwalenia tego najważniejszego dokumentu stanowiącego o prawach najmłodszych. Zastanówcie się wspólnie z uczniami, co zrobicie, aby ten dzień wyróżnił się w Waszej placówce. Skorzystajcie z pomysłów na zorganizowanie obchodów Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka, które dla Was przygotowaliśmy (kilka pomysłów znajdziecie w pliku „propozycje aktywności”).

20 listopada to wyjątkowy dzień dla wszystkich dzieci na świecie. Dołączcie do UNICEF i zróbcie wszystko, aby w Waszej najbliższej okolicy wszyscy usłyszeli o prawach dziecka! Zaangażujcie uczniów, rodziców, pracowników szkoły, przedstawicieli społeczności lokalnej oraz władz samorządowych. Do świętowania Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka z UNICEF zaprosiliśmy także samorządy! Zorganizujcie niebieskie marsze w Waszym mieście, przygotujcie apele lub inne uroczystości. Nie zapomnijcie tego dnia o kolorze niebieskim – przyjdźcie ubrani do szkoły/przedszkola na niebiesko i ozdóbcie placówkę tym kolorem. Podzielcie się z nami tym, jak wspaniale zorganizowaliście ten dzień. Zróbcie zdjęcia, które zamieścicie w mediach społecznościowych i podpiszecie **#DlaKażdegoDziecka**

**Prawa dziecka to ważna sprawa,
dlatego nie może Was zabraknąć 20 listopada!**

Karta pracy

Dane UNICEF	Artykuły Konwencji o prawach dziecka
346 milionów młodych ludzi na świecie nie ma dostępu do internetu.	
W najbiedniejszych krajach świata średnio 1 na 4 dzieci jest wykorzystywanych do pracy	
Zabawa to jeden z najważniejszych czynników niezbędnych do prawidłowego rozwoju dziecka.	
Szczepienia ratują rocznie życie 2-3 milionom dzieci.	
31% szkół na świecie nie ma dostępu do czystej wody.	
1 na 3 uczniów w wieku 13 do 15 lat doświadcza w szkole dręczenia.	
Większość dzieci, które nie chodzą do szkoły żyje na terenach Afryki Subsaharyjskiej.	
W 2017 roku o 160 milionów dzieci więcej uczęszczało do szkół niż 10 lat temu.	
264 milionów dzieci i młodzieży na świecie nie ma możliwości ukończenia szkoły. Ponad 100 milionów młodych ludzi nie potrafi czytać.	
Każdego roku 12 milionów dziewczynek poniżej 18 roku życia jest wydawanych za mąż.	